

Bayer Zsolt: Els? lépés: helyzetértékelés

2026 április 18. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

értékelve

Mérték

Még nincs

A RÉGI JOBB VOLT – A felel?sséget egyedül visel? els? ember nem hagyhatja magára ezt a közösséget.

Nem kell az ördögöt fárasztani, hogy megértsük a Gonoszt. A rossz az emberi szabadság drámájához tartozik. A szabadság ára. (...) A Gonosz nem fogalom, hanem annak a fenyegetésnek a neve, amely a szabad tudatot érheti vagy amelyet e tudat maga gyakorolhat.”(1)

Rugaszkodjunk el innen, s próbáljunk meg minél magasabbról elrugaszkodni és minél magasabbról körbetekinteni, máskülönben belefulladunk abba, amit most majd politikának kell nevezni, és óhatatlanul ott találjuk majd önmagunkat e politika megtestesítőjének színvonalán, ami önmagában is rémiszt?, de leginkább a jövőt illetően az.

Rugaszkodjunk el, és nézzük, pontokba szedve.

Mi volt az ajánlat?

Az egyik ajánlat az volt, hogy minden megváltozik, minden, de minden más lesz, és akkor jó lesz. (Mert most minden rossz és rémes.) A másik ajánlat pedig az, hogy hullik szét a világ, minden bizonytalan, ne változtass, maradj a biztosnál, és akkor legalább az megmarad, amit eddig elértél, elértünk. Elsőpr? gy?zelmet aratott az els? ajánlat. Hogyan történt ez? Nem tudom.

Szerintem most még nincs senki, aki pontos válaszokat tudna adni erre.

Ami biztosnak látszik: a néplélekben valami megváltozott, átalakult, és ellenünk fordult. Ha ennek okát nem találjuk meg mihamarabb, s ha megtaláltuk, de nem vonjuk le a megfelelő következtetéseket, akkor nem lesz visszaút.

Néhány tény azért rögzíthetünk. Az els?, hogy a Fidesz–KDNP törzsszavazói bázisa nagyjából érintetlen maradt, és egyben van. A mostani szavazatszámmal nem is olyan régen még kétharmados gy?zelmet arattunk. Másrészt viszont el?került nagyjából félmillió szavazó, akik egy része most volt els? szavazó, másik része eddig nem szavazott, de most elment, és leszavazott arra, hogy változzon meg minden, mert akkor lesz jobb. Ráadásul az ellenzéki oldalon egy kivételével (gratulálok a Mi Hazánkknak!) gyakorlatilag elt?nt minden más alternatíva, így ez az eddig nem látott félmillió tömeg szinte teljes egészében egy pártra (a Tiszára) szavazott. A szabad tudatot „ott éri ilyen fenyegetés, ahol a természet elzárkózik az értelem keresése el?l, a káoszban, az esetlegességben, az entrópiában, a zabálásban és a felzabáltatásban. Odakünn a világ?rben éppen úgy, mint az ember önnön valójában, a létezés fekete lyukában.” (2)

Valahogy így.

Ám mindezen túlmen?en most már felesleges és hiábavaló ítélni. Illetve, ha mégis, akkor mindenekelőtt önmagunkba kell néznünk, és azután ítélni, el?ször önmagunk felett. De talán érdemes nagyon röviden említést tenni a fiatalokról.

A fiatalok

Az els? szavazók és a huszonévesek nagy része azt mondta: változzon meg minden, mert ami van, rettenetes, és nem maradhat tovább.

Két dolgot ne tegyünk: ne ítéljük el ?ket egyetemlegesen és ne keressük a kegyeiket. Az els?t talán nem kell magyaráznom. A másodikat inkább. És az sem túl bonyolult. Mert hiába hangzik el az a mondat, az az igény, miszerint „meg kell ?ket szólítani”, lássuk be: azokat, akik visítva, ?rjöngve tapsolják meg azt a kijelentést, hogy egyik idoljuk majd a fejükre teszi a heréit, akik visítva, ?rjöngve lámpavasra kívánnak minket, azoknak nekünk nincs mit mondani. Nincs mondandónk ennek a tömegnek, és nem játszhatjuk el, hogy ez valójában szexi és modern és remek. Ezen a szakadékon nincsen híd, és nem is építhet?.

„A transzcendencia elárulása az ember egydimenziós lényvé való átváltozása – Augustinus szerint ez az igazi rossz. (...) Az intézmények állandósággal, szilárdsággal és határokkal ruházzák fel az emberi ügyeket. A határokon múlik a dolog, mert a szabadság drámájához hozzátartozik a különbözni akarás. Különbözni, ez a határok megvonását jelenti. (...) De az emberi nem békés egységér?l sz?tt álom is régi. A kudarcba fúlt bábéli toronyépítés története err?l mesél. (...) Mivel azonban a másik mindig másik marad, az egység h? vágya bármikor átcsaphat abba az érzésbe, hogy csupa ellenséggel vagyunk körülvéve.” (3)

Mindenki értse, ahogy akarja. De ismétlem: nekik nincs mit mondanunk. Nekünk nincs. És csak az id?ben bízhatunk velük kapcsolatban, és e korosztály nem ilyen képvisel?iben. Velük kell szövetséget kötnünk, de minél hamarabb és minél er?sebb szövetséget. Be kell ?ket fogadnunk a sorainkba, és feladatokat kell raknunk a vállalkra. Egyre többet. Hogy kristálytisztá felismeréssé váljon bennük, hogy ami van, az nem jár: „A tudat kívánczossá, vágyakozássá válik. Az is elcsábítja, ami nem jár neki. E szabadság azt még nem foglalja magába, hogy az ember fel is ismeri, mi jár neki.” (4)

A nagyobb részük még nem ismerte fel. Közülük számára soknak még fájdalmasabb lesz a kijózanodás.

A kisebbik részük felismerte és tudja. És ezt a tudást kell meger?síteni bennük, sok feladattal és a szövetséggel. Nekünk velük van közös nyelvünk, nekik van mondandónk.

És valójában ?k, és csak ?k a jöv?. Az a jöv?, ahol van más is, mint a mindent akarás és a minden jár pokla.

A korrupcióról

Ez lesz a legszíkárabb.

A leköszön? miniszterelnök – többször hangoztatta nyilvánosan is – annyit kért: minden vállalkozó (szamuelyül: oligarcha) tartsa be a törvényeket, fizesse be az adót és adjon munkát a honfitársainak. Nem túl bonyolult ez és nem teljesíthetetlen elvárás. Aki így cselekedett, nyugodtan nézhet a társadalom szemébe. Aki nem, az védje meg magát, ha tudja. Aki pedig ennél is továbbment, és valóban elkövette akár a tizedét annak, amivel állandóan vádolják a teljes politikai közösségünket, az b?nh?djön.

De szögezzük le, mert fontos: az nem korrupció, ha a közbeszerzésen nem egy külföldi multi, hanem egy magyar vállalkozó nyer. És persze mi sem természetesebb, minthogy a külföldi multik irányította globális világ ezt akarja a legnagyobb korrupciónak láttatni.

A másik közkelet? állítás (hamis vád), hogy itt csak a „csókosok” gazdagodtak.

Nem igaz.

Tessék böngészni a leggazdagabbak listáját, nagy többségben vannak ott a „nem csókosok”. És most itt vannak persze azok is, akik az elmúlt tizenhat évnek köszönhetnek mindent, és a választások el?tt öt perccel hirtelen „megvilágosodtak” – az ásványvízkirálytól Wábererig.

Jó lecke ez. Fontos lecke. A jöv?re nézve különösen.

A felel?sségr?l

Bukás idején hamar el?kerülnek azok, akik hirtelen pontosan meg tudják nevezni a legf?bb felel?söket. Például engem. Valóban. Én is így emlékszem. Biztosan én voltam az, aki otthon ültem, míg az ítélkez? Mátészalkától Jánossomorjáig végigjárta az országot, zsúfolt termekben lelkesített, beszélt, mozgósított, találkozott elszánt szavazókkal, kezet rázott, mosolygott tízezer szelfin, majd a választás másnapján felemeltem a mutatóujjamat, és ítéletet mondtam: te tehetsz mindenr?l.

Ha esetleg mégsem így történt, akkor ne beszéljünk err?l többet, mert felesleges.

Ám a felel?sséget érdemes szétszálazni.

Van a célfelel?sség. Ez mindannyiunkra vonatkozik. Tudom és hiszem, hogy a jó célért küzdöttünk – méghozzá a nyugati világ meghatározó er?i ellenében is, akik nem bírták és nem akarták elviselni többé, hogy van egy példa, egy hivatkozási alap, amelyre a maradék európai normalitás mindig rá tud mutatni, hogy tessék, lehet ezt másképp is csinálni.

Van a munkafelel?sség. Tudom és hiszem, ennyit még soha nem dolgoztunk egy kampányban sem.

Végezetül van az eredményfelel?sség: ezt természetesen mindig az élen járó, az els? ember viseli. De nem úgy, nem abban az értelemben, hogy rajta verjük el a port, szurokba és tollba hempergetjük. Mert az igazságtalan lenne és méltánytalan.

Nem lehetünk és ne legyünk az a tömeg, aki virágvasárnap után öt nappal, nagypénteken azt üvöltötte, hogy „feszítsd meg!”. Nem lehetünk ilyenek, mert hisszük, Jézussal sem tettük volna meg, és nem tesszük meg Orbánnal sem, hiszen ? csak egy ember közülünk. Nem lehetünk ilyenek, mert nem vagyunk ilyenek.

A jövő?

A törzsszavazóink tömege megvan. Majd' két és fél millió ember. Ismétlem: ennyi szavazóval nemrég még kétharmadot értünk el. Ezt a tömeget most végképp nem hagyhatjuk magára. Ha magára hagyjuk, szétszéled, és mai reményvesztettsége állandósul, fásultság és kiábrándulás lesz bel?le, és akkor nincsen jövő?.

?k a mi bázisunk, ?k a reménység és ?k a jövő?. A normális Magyarország jövő?beli reménye és záloga. Ha ?ket elengedjük most és magára hagyjuk, akkor a normális Magyarország reménysége elillan örökre.

„Ha az akarás és a tudás egyforma kiterjedés?ek, a korlátozottság is tökéletes lehet. Csakhogy az embernél ez nem így van. Akarás és tudás nincs többé szinkronizálva. Az ember mást és többet akar, mint amennyit tud, vagy többet és mást tud, mint amit akar. Nem ismeri önmagát eléggé: még saját akaratát sem ismeri, és képességeit is gyakran csak akkor ismeri meg, ha kudarcot vallott valamiben.” (5)

Pontosan így van.

A proletár öntudat lényege, hogy mindig többet akar, mint amennyit tud. A polgár öntudat lényege, hogy többet tud, mint amennyit akar. Akarni mer. És igen, a képességeire éppen a kudarc döbbsenti rá.

A mi törzsszavazóink – majd' két és fél millió magyar – tömege most, ebben a kudarcban döbbenhet rá képességeire, és a rádöbbenés után akarhatja ismét a legszentebbet: a normális és alapvet? identitásaihoz ragaszkodó Magyarországot. De csak akkor, ha nem hagyjuk magára. És éppen az eredményfelel?sséget egyedül visel? els? ember nem hagyhatja most magára ezt a közösséget, mert akkor vége van a közösségnek magának.

És persze ez a politikai közösség válaszokat vár. A legkényesebb kérdésekre is. És a válaszokat meg is kell kapnia, most nem elég annyi, hogy „maradjunk együtt”, most meg kell mondani azt is, hogy hogyan és kikkel.

És akkor, azok után pedig együtt kell maradnunk. Gy?jtsük magunk köré a mi fiataljainkat. És legyünk képesek a pincéb?l visszamenni a teraszra. Máskülönben a hedonista pogányok, a képességtelenek, a moral insanityk ideje nem múlik el soha.

Legyünk képesek. Mert csak mi vagyunk képesek. És ez a képességünk egyben a legszentebb kötelességünk is.

Jegyzetek 1–5.: Rüdiger Safranski: A gonosz, avagy a szabadság drámája (Európa Könyvkiadó, 1999.)

Bayer Zsolt - www.magyar nemzet.hu

Ajánló